

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 1S/14/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6016200609
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Mališová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:6016200609.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Mališovej a členiek senátu JUDr. Renáty Janákovovej a JUDr. Marty Barkovej, v právnej veci žalobcu: F. Y., N. Z. Č.. XXX, W. A., H.. Č.. Ú. V. Ú. U., B. Č.. XX/XXX, U., zastúpený: Mgr. Petrom Hargašom, advokátom, so sídlom Košická 56, Bratislava, proti žalovanému: Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže, so sídlom Šagátova 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. GR ZVJS-31-8-2/31-2016 zo dňa 06.04.2016, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave žalobu z a m i e t a .

Žalovanému súd právo na náhradu trov konania voči žalobcovi n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

I.
Konanie na správnom orgáne

1. Prvostupňový správny orgán Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Žilina podľa § 60b ods. 4 zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby (ďalej len zákon) svojim rozhodnutím č. ÚVV a ÚVTOS 12-31-1/31-2016 zo dňa 03.02.2016 uložil žalobcovi povinnosť uhradiť trovy výkonu väzby vo výške XXX,XX eura na účet číslo Z. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, vedený v Štátnej pokladnici, variabilný symbol XXXXXXXXXXXX do 10 kalendárnych dní odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia.

2. Pri svojom rozhodovaní o výške trov spojených s výkonom väzby vychádzal prvostupňový správny orgán z uznesenia Okresného súdu Žilina č. k. 36T 29/2010 zo dňa 13.11.2012, právoplatným dňa 23.01.2013, ktorým bolo žalobcovi ako povinnému uložené uhradiť trovy výkonu väzby od 07.12.2009 do 28.08.2012. Výška trov spojených s výkonom väzby bola stanovená v zmysle ust. § 54 ods. 2 zákona, podľa ktorého výška trov spojených s výkonom väzby za každý začatý kalendárny deň je jedna šesťdesiatina zo sumy životného minima podľa osobitného predpisu - (zákon o životnom minime) v príslušnom období. Dennú sadzbu trov výkonu väzby určil nasledovne:

Od 01.07.2009 sumou X,XX eura t. j. 1/60 zo sumy životného minima XXX,XX eura

Výpočet výšky trov spojených s výkonom väzby:

od: 07.12.2009 do: 04.06.2010 dni: 180 v sume: XXX,XX eura

od: 05.06.2010 do: 28.08.2012 dni: 816 v sume: X,XX eur

t. j. spolu 180 kalendárnych dní vo výške spolu: XXX,XX eura

3. Voči prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, ktoré bolo rozhodnutím žalovaného č. GR ZVJS-31-8-2/31-2016 zo dňa 06.04.2016 podľa § 60j ods. 9 písm. b) zákona zamietnuté a prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu bolo potvrdené.

4. Žalovaný v odôvodnení svojho rozhodnutia skonštatoval, že uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 36T/29/2010 zo dňa 13.11.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 23.01.2013, doručeného do ústavu dňa 03.02.2016, bol povinný (žalobca) zaviazaný nahradiť trovy spojené s výkonom väzby za dobu od 07.12.2009 do 28.08.2012.

5. Na základe uznesenia, doručeného do ústavu dňa 03.02.2016, vydal dňa 03.02.2016 riaditeľ ústavu (prvostupňový správny orgán) rozhodnutie, ktoré povinný prevzal dňa 10.02.2016. Proti tomuto rozhodnutiu podal povinný v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom namietal, že vymáhať pohľadávku už nemožno pre jej premlčanie. Z toho dôvodu navrhol trvale upustiť od jej vymáhania.

6. Žalovaný k námietke žalobcu na premlčanie nároku oprávneného na úhradu trov výkonu väzby uviedol, že premlčanie predstavuje jeden zo základných inštitútov právneho poriadku, ktorého funkciou je poskytovať účastníkom akéhokoľvek právneho konania istotu, že oprávnení z týchto právnych vzťahov by nemali mať možnosť kedykoľvek, aj vo vzdialenej budúcnosti, domáhať sa uspokojenia svojich nárokov, ak povinný vznesie námietku premlčania. S premlčaním sa účastníci právnych vzťahov síce najčastejšie stretávajú v oblasti občianskoprávných vzťahov, ale tento inštitút nachádza svoje opodstatnenie a vyjadrenie aj v oblasti zodpovednostných vzťahov vo výkone väzby a výkone trestu odňatia slobody (v podobe zániku zodpovednosti). Na zodpovednostné vzťahy vo výkone väzby však nie je možné aplikovať všeobecnú trojročnú premlčaciu lehotu, keďže tieto lehoty sú špeciálne vyjadrené priamo v zákone (napr. subjektívna a objektívna lehota na právoplatné rozhodnutie o disciplinárnom previnení; lehota na výkon disciplinárneho trestu; subjektívna lehota na právoplatné rozhodnutie v ďalších konaniach; lehota na vymáhanie dobrovoľne neuhradenej pohľadávky) alebo ich dĺžka vyplýva z kontextu celej právnej úpravy.

7. Z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného ďalej vyplynulo, že o povinnosti na náhradu trov spojených s výkonom väzby rozhoduje podľa § 558 ods. 1 Trestného poriadku predseda senátu súdu prvého stupňa alebo ním poverený súdny úradník. O výške trov spojených s výkonom väzby rozhoduje riaditeľ ústavu, v ktorom bol povinný vo výkone väzby. Začatie konania o výške trov spojených s výkonom väzby je viazané zásadou oficiality (oprávnený orgán koná z úradnej povinnosti a konanie zaháji vtedy, keď sa hodnoverne dozvie, že vznikla potreba takéto konanie začať), t.j. po doručení právoplatného uznesenia. Predmetné uznesenie o uložení povinnosti nahradiť štátu trovy spojené s výkonom väzby je opatrené doložkou právoplatnosti a preto výrok právoplatného rozhodnutia súdu je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány. Preto aj riaditeľ ústavu je vzhľadom na vyššie uvedené, viazaný právoplatným uznesením súdu o povinnosti povinného nahradiť štátu trovy výkonu väzby za súdom určené obdobie, na základe ktorého je povinný vydať rozhodnutie o výške trov spojených s výkonom väzby.

8. Žalovaný mal za to, že rozhodnutie vydal príslušný orgán, rozhodnutie vychádzalo zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, obsahovalo predpísané náležitosti, je zrozumiteľné a preskúmateľné.

II. Žaloba

9. Žalobca sa žalobou, doručenou Krajskému súdu v Banskej Bystrici dňa 09.06.2016, postúpenou tunajšiemu súdu dňa 10.02.2017, domáhal preskúmania zákonnosti a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného č. GR ZVJS-31-8-2/31-2016 zo dňa 06.04.2016.

10. Žalobca v žalobe poukázal na znenie ust. § 56 ods. 1, 2 a 8 zákona, pričom mal vzhľadom na skutkové okolnosti daného prípadu, keď rozhodnutie o trovách výkonu väzby bolo právoplatné dňom 23.01.2013 a rozhodnutie, ktorým sa začalo vymáhanie bolo vydané dňa 03.02.2016, doručené dňa 10.02.2016, za nepochybné, že vymáhanie pohľadávky začalo po uplynutí troch rokov. Žalobca vzniesol námietku premlčania a rozhodnutie žalovaného sa podľa názoru žalobcu stalo nezákonným, bolo ho potrebné zrušiť a zmeniť a teda trvale upustiť od vymáhania pohľadávky, lebo obidve podmienky a to uplynutie lehoty a námietka premlčania boli prítomné. Žalovaný tak neurobil, v dôsledku čoho postupoval

a rozhodol nezákonne, čím hrubo porušil žalobcovo vlastnícke právo a právo pokojne užívať jeho majetok.

11. Žalobcovi bol na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci, kancelária Nitra sp. zn. 1921/2017-KaNR určený advokát a priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci, na základe čoho prevzal právny zástupca žalobcu zastupovanie a písomným podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 04.08.2017 doplnil žalobu žalobcu.

12. Žalobca zdôraznil, že napáda skutočnosť, že správny orgán pristúpil k správne konaniu, hoci tak vôbec nemal robiť z dôvodu prekuzívnej lehoty na udelenie sankcie a rovnako tak napáda rozhodnutie správneho orgánu z dôvodu, že nebola zohľadnená námietka premlčania.

13. Žalobca mal za to, že rozhodnutie žalovaného vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 191 ods. 1 písm. c) Správneho súdneho poriadku (ďalej len SSP), že je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť, nedostatok dôvodov (§ 191 ods. 1 písm. d) SSP), zistenie skutkového stavu žalovaným bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci (§ 191 ods. 1 písm. e) SSP), skutkový stav, ktorý vzal žalovaný za základ napadnutého rozhodnutia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu (§ 191 ods. 1 písm. f) SSP) a došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred žalovaným, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej (§ 191 ods. 1 písm. g) SSP).

14. Žalobca i naďalej zotrval na tom, že žalovaný sa nezaoberal námietkou žalobcu o premlčaní podľa § 56 ods. 8 zákona a vo svojom rozhodnutí nezdôvodnil, prečo nemohol prihliadnuť na námietky premlčania, čím sa rozhodnutie stalo nepreskúmateľným, z odôvodnenia nevyplýva jeden logický argument, prečo by námietka premlčania nemohla byť úspešná.

15. Námietka premlčania žalobcu nebola preskúmaná z pohľadu § 60d ods. 2 zákona, pričom poukázal na to, že medzi skutočnosťou, ktorá bola rozhodná (vydanie uznesenia Okresného súdu Žilina zo dňa 13.11.2012), a momentom začatia konania (prvý úkon voči žalobcovi zo dňa 03.02.2016) uplynuli viac ako dva roky.

16. Skonštatoval, že žalovaný vôbec neposúdil námietku „premlčania“ žalobcu z pohľadu toho, že žalobca mohol mať na mysli pod týmto pojmom námietku uplynutia lehoty na začatie konania vo veci rozhodnutia o výške trov spojených s výkonom väzby podľa § 60d ods. 2 zákona. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že nie je možné začať konanie o trovách spojených s výkonom väzby, ak uplynuli viac ako dva roky od uznesenia Okresného súdu Žilina, sp. zn.: 36T/29/2010 zo dňa 13.11.2012, právoplatné dňa 23.01.2013. Žalovaný, resp. prvostupňový orgán mal možnosť začať správne konanie do 23.01.2015, čo sa nestalo. Navyše podľa § 60d ods. 4 zákona, konanie je začaté dňom, keď oprávnený orgán urobil voči účastníkovi konania prvý úkon. Písomné oznámenie o začatí konania sa nevydáva. Z uvedeného zákonného ustanovenia a skutočnosti, že prvý úkon voči žalobcovi bol vykonaný až momentom doručenia rozhodnutia prvostupňového orgánu vyplynulo, že konanie o trovách spojených s výkonom väzby bolo začaté v rozpore so zákonom a teda takéto rozhodnutie je samo osebe nezákonné.

17. Správny orgán začal konanie, ktoré nemalo vôbec prebehnúť a teda vydal rozhodnutie v rozpore s právnym poriadkom, ktoré je nutné zrušiť, vec vrátiť na ďalšie konanie a zaviazat žalovaného právnym názorom, že konanie nemalo byť začaté a žalobca nemá byť zaviazaný na úhradu trov spojených s výkonom väzby.

18. Žalobca považuje rozhodnutie žalovaného za neodôvodnené, resp. právne posúdenie a interpretácia zákona č. 221/2006 Z. z. je v rozpore s jeho účelom, znením a v rozpore s definovanými pojmami v zákone a navyše bolo vydané v konaní, ktoré nemalo ani len začať.

19. Na základe uvedených tvrdení bol žalobca toho názoru, že konaním žalovaného prišlo k takej vade, ktorá mala vplyv na zákonnosť rozhodnutia. Rozhodnutie, ktoré nevychádza zo skutkového stavu a je vydané v rozpore so zákonom nemôže byť zákonné, pretože ak by žalovaný vzal do úvahy všetky skutočnosti, t. j. skutočnosť, že konanie o trovách spojených s výkonom väzby nemalo byť vôbec začaté, tak by nemohol vo veci vydať rozhodnutie, ktoré je predmetom tohto súdneho konania.

20. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobca navrhol, aby súd zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného, vec vrátil správne mu orgánu na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov právneho zastúpenia.

III.

Vyjadrenie žalovaného

21. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 14.08.2017 zhrnul priebeh správneho konania a poukázal na to, že otázka právoplatného uznania viny a otázka povinnosti uhradiť trovy spojené s výkonom väzby je pre riaditeľa ústavu ako oprávnený orgán predbežnou otázkou (§ 60h ods. 6 zákona), t. j. otázkou, zodpovedanie ktorej síce podmieňuje rozhodnutie vo veci, ktorá je predmetom konania o výške trov spojených s výkonom väzby, ale jej rozhodnutie nepatrí do kompetencie oprávneného orgánu. Oprávnený orgán je povinný sa riadiť právoplatným a vykonateľným uznesením súdu o povinnosti povinného nahradiť trovy spojené s výkonom väzby, o ktorej rozhodol súd podľa § 558 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. v spojení s § 555 ods. 1 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. vo výroku č. II uznesenia.

22. Uviedol, že konanie vo veci trov spojených s výkonom väzby je správnym konaním, pričom v § 60d ods. 2 zákona je osobitne upravená prekluzívna lehota, v ktorej je správny orgán povinný nielen začať konanie, ale aj právoplatným rozhodnutím povinnému vyčísliť trovy spojené s výkonom väzby. Správny orgán nemôže začať konanie o výške trov spojených s výkonom väzby z vlastného podnetu, ale konanie zaháji až vtedy, keď sa hodnoverne dozvie, že vznikla potreba takéhoto konania. Doručenie právoplatného uznesenia, ktorým sa rozhodlo o povinnosti žalobcu nahradiť trovy spojené s výkonom väzby (bez ich vyčíslenia) predstavuje skutočnosť rozhodnú pre začatie konania o trovách spojených s výkonom väzby podľa § 60d ods. 1 prvej vety zákona, ktorého výsledkom je rozhodnutie o výške trov spojených s výkonom väzby. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 23.01.2013, bolo doručené ústavu dňa 03.02.2016 a v súlade s lehotou podľa § 60d ods. 2 zákona riaditeľ ústavu rozhodol rozhodnutím doručeným povinnému dňa 10.02.2016. Zákon č. 221/2006 Z. z. je vo vzťahu k povinnému normou verejného práva, a preto nie je možné na postup riaditeľa ústavu ako prvostupňového správneho orgánu použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní, ktorý je normou súkromného práva.

23. Žalovaný zastával názor, že pohľadávka na náhradu trov spojených s výkonom väzby, ktorá je verejnou pohľadávkou Slovenskej republiky podľa § 2 písm. b) zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vzniká ako právo na peňažné plnenie na základe rozhodnutia riaditeľa ústavu o výške trov spojených s výkonom väzby určujúceho lehotu na dobrovoľné splnenie uloženej povinnosti. Súd v uznesení rozhodol len o povinnosti žalobcu nahradiť trovy spojené s výkonom väzby bez ich vyčíslenia. Začiatok plynutia premlčacej doby podľa § 56 ods. 8 zákona je tak určený uplynutím lehoty určenej na splnenie uloženej povinnosti podľa rozhodnutia riaditeľa ústavu o výške trov spojených s výkonom väzby, t. j. v prípade žalobcu dňom 22.02.2016.

24. Poznamenal, že vydanie rozhodnutia zo dňa 03.02.2016 nepredstavuje žalobcom uvádzaný začiatok vymáhania pohľadávky, ale vymáhaniu pohľadávky predchádza. Rozhodnutie o výške trov spojených s výkonom väzby je predbežne vykonateľné, ale až po márnom uplynutí lehoty na dobrovoľné splnenie uloženej povinnosti.

25. Trvale upustiť od vymáhania trov spojených s výkonom väzby podľa § 56 ods. 2 zákona je generálne riaditeľstvo povinné len za súčasného splnenia podmienky premlčania pohľadávky spojenej s trovami výkonu väzby a vzniesenia námietky premlčania obvineným. Vzhľadom na vyššie uvedené zastával názor, že postup generálneho riaditeľstva bol správny pre nenaplnenie podmienky premlčania pohľadávky.

26. Na základe vyššie uvedeného navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

IV.

Replika žalobcu

27. Žalobca vo svojom vyjadrení zo dňa 08.09.2017 s argumentáciou žalovaného a určením rozhodnej skutočnosti nesúhlasil a považoval ju za nesprávnu.

28. Žalobca poukázal na to, že ako rozhodnú skutočnosť pre začatie správneho konania je nutné považovať právoplatnosť uznesenia Okresného súdu Žilina, sp. zn.: 36T/29/2010 zo dňa 13.11.2012 a to z toho dôvodu, že uvedené rozhodnutie je esenciálnym (základným) podkladom pre správne konanie. Rozhodnou skutočnosťou pre začatie správneho konania nemôže byť doručenie uznesenia Okresného súdu Žilina, sp. zn.: 36T/29/2010 zo dňa 13.11.2012 z toho dôvodu, že je to v rozpore s účelom a znením zákona č. 221/2006 Z. z..

29. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na konštantnú judikatúru súdov v obdobných veciach, najmä na rozsudok Krajského súdu Žilina, sp. zn.: 20S/130/2015 zo dňa 24.05.2016, kde sa na strane 4 v odseku 7 konštatuje: „Uznesenie Okresného súdu Martin 2T/76/2011 zo dňa 22.02.2015 bolo tou skutočnosťou, na základe ktorej mohol následne orgán konať podľa zákona č. 221/2006 Z. z..“

30. Žalobca taktiež poukázal aj na skutočnosť, že miestna príslušnosť orgánu na rozhodnutie o výške trov spojených s výkonom väzby podľa § 60b ods. 7 písm. d) zákona je určená miestom ukončenia výkonu väzby obžalovaného, t. j. správny orgán má informáciu o ukončení väzby neodkladne potom, ako bol obžalovaný súdom oslobodený alebo uznaný za vinného. Správny orgán má teda aj vedomosť o tom, či konkrétna osoba je povinná zaplatiť trovy súvisiace s výkonom väzby a nemôže zahojiť oneskorené začatie správneho konania o určení výšky trov súvisiacich s výkonom väzby tým, že za rozhodnú skutočnosť pre začatie správneho konania označí ako moment doručenia uznesenia Okresného súdu Žilina, sp. zn.: 36T/29/2010 zo dňa 13.11.2012.

31. Žalobca zastával názor, že ak by zákonodarca mal záujem stanoviť rozhodnú skutočnosť, ktorá má byť predpokladom pre správne konanie inak, tak by v zákone vyslovene uviedol, že žalovaný nemôže začať správne konanie v prípade, že uplynuli viac ako dva roky od doručenia uznesenia, ktorým bol žalobca právoplatne zaviazaný nahradiť trovy výkonu väzby. V zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy SR žalovaný môže konať, iba to čo mu zákon umožňuje, čo v tomto prípade je vylúčené, pretože zákon presne uvádza, že žalovaný nemôže konať, ak od uloženia povinnosti nahradiť trovy výkonu väzby uplynuli viac ako dva roky.

32. Vzhľadom na uvedené, žalobca navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie s tým, že súd vysloví právne záväzný názor pre žalovaného, že žalovaný musí konanie zastaviť a žalobca nie je povinný nahradiť trovy súvisiace s výkonom väzby.

V.

33. Krajský súd v Bratislave po preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného rozsudkom č. k. 1S/31/2017-68 zo dňa 31.05.2018 rozhodol tak, že rozhodnutie žalovaného Generálneho riaditeľstva ZVJS SR č. GR ZVJS-31-8-2/31-2016 zo dňa 06.04.2016 zrušil podľa ust. § 191 ods. 1 písm. c) SSP a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. O náhrade trov konania rozhodol tak, že priznal žalobcovi právo na náhradu trov konania s tým, že o výške rozhodne správny súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe kasačnej sťažnosti žalovaného predmetné rozhodnutie krajského súdu svojím rozhodnutím sp. zn. 1Sžk/38/2018 zo dňa 17.12.2019 zrušil s poukazom na to, že krajský súd pochybil ak v preskúmanom rozhodnutí žalovaného konštatoval zistenie vady podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP. Preto dospel k záveru o potrebe zrušiť napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátiť v zmysle § 462 ods. 1 v spojení s § 457 ods. 1 SSP na ďalšie konanie.

VI.

Právna úprava

35. Krajský súd v Bratislave, ako súd vecne a miestne príslušný na konanie vo veci ust. § 10, § 13 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (ďalej SSP) po opätovnom preskúmaní žalobou napadnutého rozhodnutia v rozsahu a dôvodoch v žalobe uvedených ako i v intenciách zrušujúceho rozhodnutia najvyššieho súdu

vec prejednal na nariadenom pojednávaní (§ 107 ods. 1 SSP) a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

36. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok.

37. Podľa § 491 ods. 1 SSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

38. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

39. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

40. Kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd (čl. 46 ods. 2 Ústavy SR).

41. V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu správneho orgánu, sa postupuje podľa ustanovení tretej časti SSP o správnych žalobách.

42. Podľa § 555 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, ak bol obžalovaný právoplatne uznaný za vinného, je povinný nahradiť štátu trovy spojené s výkonom väzby.

43. Podľa § 555 ods. 2 Trestného poriadku, úhradu trov spojených s výkonom väzby a s výkonom trestu odňatia slobody upravuje osobitný predpis.

44. Podľa § 558 ods. 1 Trestného poriadku, o povinnosti na náhradu trov poškodeného a ich sume, ako aj o povinnosti na náhradu trov spojených s výkonom väzby a o povinnosti na náhradu odmeny a hotových výdavkov, ktoré boli uhradené štátom ustanovenému obhajcovi a ustanovenému zástupcovi z radov advokátov podľa § 47 ods. 6, rozhodne po právoplatnosti rozsudku predseda senátu súdu prvého stupňa alebo ním poverený súdny úradník.

45. Podľa § 54 ods. 1 zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby, ak bol obvinený právoplatným odsudzujúcim rozsudkom uznaný za vinného, je povinný nahradiť štátu trovy spojené s výkonom väzby za dobu prvých 180 kalendárnych dní trvania väzby; ak ich nemožno uhradiť z pracovnej odmeny, nemocenských dávok a úrazových dávok, môže ústav na ich úhradu použiť peňažné prostriedky, ktoré má obvinený evidované na konte v ústave.

46. Podľa § 54 ods. 2 zákona, výška trov spojených s výkonom väzby podľa odseku 1 za každý začatý kalendárny deň je jedna šesťdesiatina zo sumy životného minima podľa osobitného predpisu; suma sa zaokrúhľuje tak, že suma nižšia ako polovica eurocenta sa zaokrúhľuje smerom nadol na najbližší eurocent a suma rovnajúca sa alebo vyššia ako polovica jedného eurocenta sa zaokrúhľuje smerom nahor na najbližší eurocent.

47. Podľa § 60a ods. 1 zákona, ústav alebo generálne riaditeľstvo koná vo veci:

- a) disciplinárnej odmeny,
- b) disciplinárneho previnenia,
- c) náhrady škody na majetku štátu v správe ústavu alebo generálneho riaditeľstva (ďalej len "konanie o náhrade škody"),
- d) trov spojených s výkonom väzby (ďalej len "konanie o trovách"),
- e) zvýšených trov výkonu väzby (ďalej len "konanie o zvýšených trovách"),

f) zhabania veci.

48. Podľa § 60a ods. 2 zákona, na konanie podľa odseku 1 sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní; to neplatí pre konanie podľa písmena d), ak sa v tejto hlave neustanovuje inak.

49. Podľa § 60d ods. 1 zákona, konanie sa začína na základe vlastného zistenia oprávneného orgánu, na návrh ktoréhokoľvek príslušníka zboru alebo zamestnanca zboru, na podnet iného správneho orgánu alebo na základe záznamu spísaného na predpísanom tlačive (ďalej len "záznam"). Zo záznamu musia byť zrejmé údaje o disciplinárnom previnení, o spôsobe škody alebo o iných okolnostiach oprávňujúcich začatie konania.

50. Podľa § 60d ods. 2 zákona, ak § 40a ods. 4 neustanovuje inak, konať vo veciach uvedených v § 60a ods. 1 nemožno, ak od skutočnosti rozhodnej pre začatie konania uplynuli viac ako dva roky.

51. Podľa § 60h ods. 1 zákona, oprávnený orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na jeho rozhodnutie, a na ten účel si obstarat' potrebné podklady na rozhodnutie; pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Priznanie obvineného nezbavuje oprávnený orgán povinnosti preskúmať a dostupnými prostriedkami zistiť skutkový stav veci.

52. Podľa § 60i ods. 1 zákona, rozhodnutie musí byť v súlade s právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu a obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní. V písomnom vyhotovení rozhodnutia sa uvedie, kto rozhodnutie vydal, dátum vydania rozhodnutia a označenie účastníka konania. Rozhodnutie musí byť podpísané s uvedením hodnosti, mena, priezviska a funkcie toho, kto ho vydal, opatrené odtlačkom pečiatky so štátnym znakom a oznámené účastníkovi konania.

53. Podľa § 60i ods. 3 zákona, v odôvodnení rozhodnutia sa uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený oprávnený orgán pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval.

VII.

Záverový správny súdu

54. Krajský súd pri preskúmaní žalobou napadnutého rozhodnutia z obsahu administratívneho spisu zistil, že vo výroku č. II uznesenia Okresného súdu Žilina, č. k. 36T/29/2010, zo dňa 13.11.2012, bola žalobcovi podľa § 555 ods. 1 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. uložená povinnosť nahradiť štátu trovy spojené s výkonom väzby od 07.12.2009 do 28.08.2012 a zároveň uložená povinnosť riaditeľovi ÚVV vydať rozhodnutie o výške trov väzby na základe uznesenia. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 23.01.2013 a bolo doručené Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Žilina dňa 03.02.2016.

55. Na základe uvedeného uznesenia riaditeľ Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Žilina rozhodnutím ÚVV a ÚVTOS č. 12-31- 1/31-2016 zo dňa 03.02.2016 uložil podľa § 54 ods. 1 zákona č. 221/2006 Z. z. žalobcovi povinnosť uhradiť trovy výkonu väzby vo výške XXX,XX eura. Rozhodnutie zo dňa 03.02.2016 bolo žalobcovi doručené dňa 10.02.2016.

56. Žalobca listom zo dňa 17.02.2016 podal proti rozhodnutiu zo dňa 03.02.2016 odvolanie, v ktorom namietal, že vymáhanie pohľadávky nie je možné pre jej premlčanie a navrhol trvalé upustiť od jej vymáhania. List zo dňa 17.02.2016 bol odovzdaný na poštovú prepravu dňa 22.02.2016.

57. Riaditeľ ÚVV a ÚVTOS Žilina odvolaniu nevyhovelo a listom č. 12-31-3/31-2016 zo dňa 02.03.2016 odstúpil odvolanie spolu so súvisiacim spisovým materiálom na Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže.

58. O odvolaní zo dňa 17.02.2016 rozhodol generálny riaditeľ Zboru väzenskej a justičnej stráže rozhodnutím č. GR ZVJS-31-8-2/31-2016 zo dňa 06.04.2016 tak, že odvolanie zamietol a rozhodnutie

zo dňa 03.02.2016 potvrdil. Rozhodnutie zo dňa 06.04.2016 bolo odovzdané na poštovú prepravu dňa 14.04.2016. Pôvodne sa rozhodnutie zo dňa 06.04.2016 doručovalo žalobcovi do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Ilava, z ktorého bolo vrátené ako nedoručené dňa 21.04.2016. Následne bolo rozhodnutie zo dňa 06.04.2016 zaslané žalobcovi do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov a žalobcom bolo prevzaté dňa 26.04.2016.

59. Konanie a vydanie rozhodnutia, podľa ôsmej hlavy zákona č. 221/2006 Z. z. upravujúcej konanie o trovách v spojení s výkonom väzby, je správnym konaním. Zákon č. 221/2006 Z. z. v ust. § 60d upravuje procesné podmienky, ktoré musia byť splnené, aby prebehlo konanie vo veciach súvisiacich s výkonom väzby z pohľadu podmienok začatia konania. Pre konanie o náhrade trov spojených s výkonom väzby zákon v ust. § 60d ods. 2 upravuje (prekluzívnu) lehotu, v ktorej je možné konať a právoplatne rozhodnúť t. j. nemožno vo veciach konať, ak od skutočnosti rozhodnej pre začatie konania uplynuli viac ako dva roky.

60. V preskumávanej veci medzi účastníkmi konania bolo sporné, čo možno považovať za skutočnosť rozhodnú pre začatie konania (§60d ods. 2 zákona). Najvyšší súd v zrušujúcom rozhodnutí sp. zn. 1Sžk/38/2018 zo dňa 17.12.2019 sa nestotožnil s právnym názorom krajského súdu prezentovaným v rozsudku č. k. 1S/31/2017-68 zo dňa 31.05.2018, že skutočnosťou rozhodujúcou pre začatie plynutia tejto lehoty je právoplatnosť uznesenia súdu o uložení povinnosti nahradiť trovy spojené s výkonom väzby, pretože správny orgán má informáciu o ukončení väzby neodkladne potom, ako bol obžalovaný súdom oslobodený alebo uznaný za vinného a v súvislosti s tým rovnako aj informáciu o vydaní rozhodnutia súdu o uložení povinnosti nahradiť trovy súvisiace s výkonom väzby v spojení so skutočnosťou, že miestna príslušnosť orgánu na rozhodnutie o výške trov spojených s výkonom väzby je určená miestom ukončenia výkonu väzby obžalovaného.

61. Kasačný súd v rozhodnutí sp. zn. 1Sžk/38/2018 zo dňa 17.12.2019 konštatoval, že konanie vo veci trov spojených s výkonom väzby je správnym konaním, ktoré je osobitne upravené zákonom č. 221/2006 Z. z. Uvedený právny predpis, okrem lehoty na začatie konania o výške trov spojených s výkonom väzby (§ 60d ods. 2), upravuje v § 60d ods. 1 skutočnosti, na základe ktorých sa konanie „začína“, t. j. na základe vlastného zistenia oprávneného orgánu, na návrh ktoréhokoľvek príslušníka zboru alebo zamestnanca zboru, na podnet iného správneho orgánu alebo na základe záznamu spísaného na predpísanom tlačive, pričom konanie je začaté dňom, keď oprávnený orgán urobil voči účastníkovi konania prvý úkon (§ 60d ods. 4). Z uvedeného je zrejmé že právna úprava upravuje osobitne skutočnosť, ktorou sa konanie o výške trov spojených s výkonom väzby začína (prvý úkon voči účastníkovi konania) a skutočnosti, ktorých existencia je pre začatie konania rozhodujúca (vlastné zistenie, návrh príslušníka alebo zamestnanca zboru, podnet iného správneho orgánu alebo záznam). Právoplatné uznesenie súdu o povinnosti nahradiť trovy spojené s výkonom väzby je pre začatie konania podľa § 60d a nasl. nevyhnutnou, avšak nie jedinou podmienkou, ktorej samotná existencia má za následok plynutie lehoty na vydanie rozhodnutia oprávneným orgánom. V opačnom prípade by prijatie argumentácie krajského súdu malo za následok založenie aktívnej vyhľadávacej povinnosti oprávneného orgánu, čo logicky nezodpovedá formalizovanej komunikácii medzi orgánmi verejnej správy vychádzajúcej z princípu oficiality, na čo dôvodne poukazoval žalovaný.

62. Najvyšší súd dospel k záveru, že z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že k vlastnému zisteniu oprávneného/prvostupňového správneho orgánu došlo až dorúčením uznesenia Okresného súdu Žilina 36T/29/2010 z 13.11.2012 tomuto orgánu dňa 03.02.2016, preto až od tohto dátumu prvostupňový správny orgán mohol začať konanie vo veci trov spojených s výkonom väzby.

63. Žalobca namietal, že žalovaný sa vôbec nezaoberal otázkou dodržania lehoty uvedenej v ust. § 60d ods. 2 zákona, pričom mal za to, že žalovaný nemal začať vôbec konať z dôvodu uplynutia prekluzívnej lehoty, keď za skutočnosť rozhodnú pre začatie konania považoval deň nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia Okresného súdu Žilina, sp. zn.: 36T/29/2010 zo dňa 13.11.2012, právoplatné dňa 23.01.2013, ktorým bola žalobcovi uložená povinnosť nahradiť štátu trovy spojené s výkonom väzby od 07.12.2009 do 28.08.2012. Túto námietku považoval krajský súd s poukazom na vyššie uvedený právny záver kasačného súdu, ktorým je krajský súd v zmysle § 469 SSP viazaný, za nedôvodnú.

64. Trovy väzby sú trovami trestného konania, ktoré je povinný nahradiť štátu obžalovaný, ktorý bol uznaný za vinného. O povinnosti na náhradu trov spojených s výkonom väzby rozhoduje po

právoplatnosti rozsudku predseda senátu súdu prvého stupňa alebo ním poverený súdny úradník. V predmetnej veci rozhodol Okresný súd Žilina svojim rozhodnutím sp. zn.: 36T/29/2010 zo dňa 13.11.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 23.01.2013, o povinnosti žalobcu nahradiť štátu trovy spojené s výkonom väzby od 07.12.2009 do 28.08.2012. Uvedené rozhodnutie je podkladom pre vydanie rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu o povinnosti uhradiť trovy výkonu väzby vo výške určenej rozhodnutím. V preskúmvanej veci skutočnosťou rozhodnou pre začatie konania, od ktorej sa odvíja počítanie dvojročnej prekluzívnej lehoty je doručenie právoplatného uznesenia súdu, ktorým sa rozhodlo o povinnosti žalobcu nahradiť trovy spojené s výkonom väzby.

65. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, rozhodnutie Okresného súdu Žilina sp. zn.: 36T/29/2010 zo dňa 13.11.2012, právoplatné dňa 23.01.2013, bolo doručené správne orgánu dňa 03.02.2016, správne orgány mohli začať konanie až od tohoto dátumu a vo veci následne rozhodnúť. Prvostupňové rozhodnutie bolo vydané dňa 03.02.2016 (v deň doručenia rozhodnutia) a rozhodnutie žalovaného dňa 06.04.2016, teda v zákonom stanovenej lehote.

66. Žalobca ďalej namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia žalovaného, s ktorou námietkou nemohol správny súd súhlasiť. Súd je toho názoru, že žalovaný riadne odôvodnil svoje rozhodnutie v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu (čl. 46 a nasl. Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd), ktoré vylučujú ľubovôľu pri rozhodovaní, lebo povinnosťou správneho orgánu je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť. V tejto súvislosti dáva do pozornosti žalobcu, že v zmysle konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad rozsudok zo dňa 21.01.1999 vo veci B. F. v. Španielsko) nie je potrebné, aby bola daná odpoveď na každú vznesenú námietku, ale je vždy potrebné podľa povahy veci reagovať v odôvodnení rozhodnutia na zásadnú a relevantnú námietku. Žalovaný pri odôvodňovaní rozhodnutia takto postupoval a jeho žalobou napadnuté rozhodnutie v dostatočnej miere uvádza dôvody, na ktorých sa výrok tohto rozhodnutia zakladá, pričom v odôvodnení rozhodnutia sa vysporiadal aj s námietkou žalobcu a nemožno hovoriť o jeho svojvôli pri rozhodovaní. Taktiež i po hmotnoprávnej stránke vysvetlil, čo považoval v danom prípade za rozhodujúcu skutočnosť pre začatie konania (§60d ods. 2 zákona), od ktorej sa odvíja počítanie dvojročnej prekluzívnej lehoty.

67. Na tomto mieste súd zdôrazňuje, že jedinou odvolacou námietkou žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu bola nekonkrétna námietka premlčania. Žalovaný vo vzťahu k tejto námietke žalobcu týkajúcej sa premlčania reagoval a v napadnutom rozhodnutí uviedol, že: „S premlčaním sa účastníci právnych vzťahov síce najčastejšie stretávajú v oblasti občianskoprávných vzťahov, ale tento inštitút nachádza svoje opodstatnenie a vyjadrenie aj v oblasti zodpovednostných vzťahov vo výkone väzby a výkone trestu odňatia slobody (v podobe zániku zodpovednosti). Na zodpovednostné vzťahy vo výkone väzby však nie je možné aplikovať všeobecnú trojročnú premlčaciu lehotu, keďže tieto lehoty sú špeciálne vyjadrené priamo v zákone (napr. subjektívna a objektívna lehota na právoplatné rozhodnutie o disciplinárnom previnení; lehota na výkon disciplinárneho trestu; subjektívna lehota na právoplatné rozhodnutie v ďalších konaniach; lehota na vymáhanie dobrovoľne neuhradenej pohľadávky) alebo ich dĺžka vyplýva z kontextu celej právnej úpravy.“

68. Krajský súd v Bratislave vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti považoval žalobu za nedôvodnú a preto rozhodol v súlade s ust. § 190 SSP tak, že žalobu zamietol.

69. O nároku na právo na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 168 SSP v spojení s § 467 ods. 3 SSP tak, že úspešnému žalovanému ich nepriznal, pretože mu žiadne dôvodne vynaložené trovy konania, vrátane kasačného konania nevznikli, žiadne si ani neuplatnil a navyše ide o orgán štátnej správy.

70. Toto rozhodnutie senát Krajského súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. v znení zákona č. 33/2011 Z. z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať kasačnú sťažnosť v lehote jedného mesiaca od jeho doručenia, na Krajský súd v Bratislave. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V kasačnej sťažnosti sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 57 SSP) uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy bolo napadnuté rozhodnutie doručené sťažovateľovi, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (sťažnostné body) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

V konaní o kasačnej sťažnosti musí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 1 SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Povinné zastúpenie advokátom v kasačnom konaní sa nevyžaduje, ak a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d); c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.